

BOK- RECENSIONER

Barnen. Bonniers Föräldrabok

Utarbetad under ledning av professor TORSTEN HUSÉN, barnpsykolog MIRJAM ISRAEL, undervisningsrådet SIXTEN MARKLUND och doktor GERD BLUME-WESTERBERG.

Bonniers förlag, pris kr. 165:—.

Tid efter annan, man kan väl säga vart femte till tionde år, utges en mer eller mindre diger volym om barns och ungdomars vård och fostran. Dessa arbeten fylla en stor uppgift. Det finns alltid behov av kunskap hos föräldrar och hos andra fostrare av barn och ungdomar. Låt vara, att den stora massan av unga föräldrar sällan läser sig till kunskap i ämnet barnavård, men då ta de åtminstone mestadels råd där sådana ges. Men det är förvisso sant, att de ännu i våra dagar inte alltid ha så lätt, att skaffa lämpliga råd trots att vi ha så talrika barn- och ungdomsvårdande organ, t. ex. barnavårdscentraler, ungdoms- och föräldrasammanslutningar m. fl.

Då man får bokverket "Barnen" i sin hand, frågar man sig först om denna digra och dyra volym verkligen kan vara avsedd för en större läsekrets av unga och oftast inte särskilt pengastarka föräldrar. Med sina 600 sidor ser den onekligen respektgivande ut. Man tycker sig hålla i en lärobok i pediatrik och socialmedicin. Kan denna "lunta" vara något för unga föräldrar att kosta på sig och tränga in i?

Dock klarnar syftemålet med boken när man får veta, att den framförallt vill vara en handbok för dem, som leder kurser i barn- och ungdomsvård, och med den klarheten blir det lättare, att acceptera och välkomna verket. Många, som i likhet med under-tecknad, bedriver undervisning för föräldrar samt för ungdomar, vilka utbilda sig i barns vård, bör hälsa boken med glädje och tacksamhet och gärna se, att den inlemmas bland handböcker i de bibliotek, som är anslutna till sköterskeskolor, förskoleseminarier, socialinstitut och liknande institutioner.

Kapitlen i boken är skrivna av ytterst sakkunniga författare, 48 till antalet, och därutöver ha 12 experter medverkat till åstadkommandet av s. k. "faktarutor" med statistiska upplysningar, tabellverk, mycket åskådliga grafiska framställningar och instruktiva teckningar. F. ö. finns ett rikt, vackert och klarläggande bildmaterial. Av värde är också en medföljande plansch att hängas på väggen och belysande vanliga situationer i "barnens farliga värld", som i ett kapitel närmare avhandlas av Ehrenpreis. Om barnsjukdomar ha C. G. Bergstrand och Yngve Larsson skrivit. Man finner kapitel om havandeskap (Furuhjelm), om barnens utveckling (Stina Sandels m. fl.), om uppfostringsfrågor för alla åldrar, skolproblem (G. Rhode m. fl.), juridiska (E. Lauritzen) och sociala (G. Zacharias) spörsmål m. m., allt klart och lättillgängligt framställt. Naturligtvis upprepas fakta i ett arbete av detta slag där författarna och kapitlen är så talrika, och detta har gjort boken särskilt diger. Fördelen är dock, att läsandet av enskilda kapitel bli givande genom relativt stor fullständighet.

Boken är f. ö. försedd med en omfattande ordlista till förklaring av facktermer och definition av

begrepp. Den är också redigerad på ett sätt, som gör det lätt, att finna vad man söker, och man blir definitivt belåten med framställningarna. Till slut må sägas, att boken är starkt dagsaktuell, vilket är till stor fördel just nu. Det är beklagligt, att ett verk som detta ej torde kunna förnyas och anpassas efter nya tiders krav, därtill är den för omfattande och författarna för talrika.

För oss alla, som sysslar med barn- och ungdomsproblem är "Barnen" av ovedersägligt värde och ytterst förtjänt av att ingå i våra referensbibliotek. Låt oss också hoppas, att den finner vägen till många enskilda hem!

Olof Brandberg

Vi väntar barn

MAJ-BRITH BERGSTRÖM-WALAN *Norstedts förlag* 110 sid.

Pris kr. 18:50

Författaren är fil. lic., legitimerad barnmorska, läroverkslärare och sexualpedagog — en respektgivande bredd av sakkunskap. Detta tar sig också uttryck i den bok med massor av data, anvisningar, förklaringar och bilder om havandeskap och förlossning som nu utkommit. Till det beröm som redan i förordet ges åt boken av en obstetriker kan fogas en första-gångs gravidas och en vanlig läkares uppskattning. Det är en bok som på 110 sidor ger en havande kvinna av i dag, barnmorskan som leder mödraundervisning, distrikts-sköterskan och andra intresserade en lättläst handledning och upplysning beträffande graviditetens fysiologiska förlopp och avslutning. Den moderna mödravårdens insatser har under senare år medfört en välbehövlig avdramatisering av det naturliga biologiska förlopp som graviditet och förlossning innebär. Fru Bergström-Walans bok är äg-

nad att ytterligare säkerställa denna vinst. Härtill bidrar bl. a. utmärkta diagram och schematiska bilder samt en bra färgfotoserie av själva förlossningen. Några svartvitt-bilder som vill illustrera avspänningsövningar verkar däremot snarast deprimerande. En redogörelse för blivande och nyblivna mödrars sociala förmåner höjer ytterligare bokens värde liksom också väl avpassade ord-, litteratur- och innehållsförteckningar.

E. H.

Kirurgi

B. Ortopedi, frakturlära, plastkirurgi och neurokirurgi

INGEMAR JOELSSON *Svenska Bokförlaget/Norstedts* 157 sid.

Pris kr. 12:75

Lärostoffet till kirurgiämnet har i denna bokserie fördelats på två volymer. Som redaktör och medförfattare i fråga om B-delen som nu utkommit har biträdande överläkaren Ingemar Joelsson fungerat. Han påpekar att den allmänna kirurgin framför allt under senare år kommit att innebära parenchymkirurgi. Denna har tillsammans med thoraxkirurgin behandlats i A-delen. Serien användes i undervisningen för sjuksköterskor. Det

är ett mödosamt arbete att uppbåda lämpliga författare till läroböcker som denna — också det ett utslag av läkarbristen. Trots att en bok av detta slag endast skall tillgodose viss elementär undervisning krävs det gott omdöme och sorgfällighet av redaktör och författare. Väsentliga principfrågor får ej glömmas, rätta exempel skall väljas, förklaringar och stilmönster avpassas för eleverna o. s. v. Att tillgodose behovet av översiktlig elementarkunskap samtidigt som specialvetande krävs beträffande en stor mängd fall som ofta förekommer i löpande sjukvård är en svår sak. Det förefaller som om författarna lyckats därmed. Trots att en betydande restriktivitet fordras — specialisterna som skriver måste begränsa sig starkt — är det en obarmhärtig mångfald av uppgifter som på kort tid skall hamnas in i den stackars elevens medvetande. Inte minst gäller detta en uppsjö av medicinska ord och termer på latin. Så småningom nöts dessa initiala obegripligheter in. I den aktuella läroboken besparas ej eleverna sin beskärda del. Vi vet av erfarenhet att de klarar det, som väl är. Det behändiga och diskreta latinet kan inte undvaras. (Fråga till eleven: "Var är doktor H?" "Han opererar en Hallsux svansux".) Flertalet fack-

uttryck i den nya läroboken som avses för inläring är kursiverade och förklaras i allmänhet direkt i textsammanhanget. Dessutom finnes en ordlista. Den koncentrerade texten gör att rubriker och underrubriker följer ganska tätt, något som underlättar inlärandet. Däremot är det ont om bilder i det ortopediska avsnittet. En rad schematiska figurer som illustrerar principiellt grundläggande förhållanden är utmärkta och långt att föredraga framför röntgenbilder och fotografier. Särskilt med tanke på att boken även är avsedd för sjukgymnaster och kuratorer, som knappast får tillfälle se de akuta fallen, kunde en del röntgenbilder och fotos av skador, felställningar och invaliditeter ha varit på plats. Det finns ingen enhetlig läroboksserie för sjuksköterskeeleverna. Utbildningen som är fördelad på en rad skolor för svåras avsevärt därigenom. Svårigheterna ökas därför att lärostoffet snabbt föråldras och förändras, nya personalgrupper tillkommer och arbetsuppgifterna skiftar. Såväl personalorganisationer som huvudmän och myndigheter bör ha ett gemensamt intresse att lösa läroboksfrågan för sjukvårdsfolket. Här föreligger alltså ännu ett akut problem till alla övriga inom hälso- och sjukvården.

E. H.

Nyhyttan

Kurort och enskilt sjukhem

Storslagen bergslagsnatur — utmärkta promenadvägar — hög och torr barrskogsluft — sjukgymnastik — massage — bad.

Läkare: *Med. Dr G. Smårs.*

Behandling av invärtes sjukdomar, mag- och tarmsjukdomar, hjärt- och blodtryckssjukdomar, reumatiska åkommor. Konvalescens och rekreation. Prospekt och upplysningar genom rumsbeställningen.

Tel. 0587/604 00

Postadress: Fack 65, JÄRNBOÅS.